

Tulipa altaica

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Tulipa* komt van het Perzische woord voor 'tulband', *tūlbent*, vanwege de gelijkenis van de bloemvorm met de hoofddeksels. De soortaanduiding *altaica* is een geografische aanduiding en betekent 'afkomstig uit de Altaj'. De Altaj is een bergketen in Centraal-Azië, waar de grens tussen Rusland, Kazachstan, Mongolië en China samenkomt en waar deze tulp oorspronkelijk voorkomt.

Taxonomie

Tulipa altaica is een botanische of wilde tulp. Het is een natuurlijke soort en wordt geclassificeerd binnen de Lelifamilie (Liliaceae).

- Rijk: Plantae
- Orde: Liliales
- Familie: Liliaceae (Lelifamilie)
- Geslacht: *Tulipa*
- Soort: *T. altaica*

Synoniemen

De soort *Tulipa altaica* heeft in de loop der tijd verschillende synoniemen gekend, waaronder *Tulipa uniflora*. Ook de naam *Tulipa monantha* wordt soms in oudere literatuur in verband gebracht met deze tulp.

Variëteiten en cultivars

Tulipa altaica wordt hoofdzakelijk als botanische soort in de handel gebracht. Het is een zeer variabele soort in het wild, waarbij de kleur kan variëren van geel tot wit met paarsachtige tinten aan de buitenzijde. Er zijn geen wijdverbreide, officieel geregistreerde cultivars van deze soort, maar variaties worden soms aangeboden onder de soortnaam.

Familie

De plant behoort tot de Liliaceae, de Lelifamilie. Binnen deze familie zijn veel soorten te vinden die uit een bol groeien en stervormige of bekervormige bloemen hebben, zoals de lelie zelf.

Hoogte

Tulipa altaica is een laagblijvende, compacte tulp, typisch voor botanische soorten uit hooggelegen gebieden. De planthoogte ligt meestal tussen de 10 en 20 centimeter, hoewel ze onder gunstige omstandigheden soms 35 centimeter kunnen bereiken.

Bloemkleur

De bloemen zijn over het algemeen geel, maar kunnen variëren tot crèmewit. De buitenkant van de bloemdekbladeren vertoont vaak een groenachtige tot paarsachtige of roze gloed, vooral bij de top. In de volle zon openen de bloemen zich volledig tot een stervorm.

Bladkleur

De plant heeft drie of vier grijsgroene bladeren. Ze zijn eivormig tot lancetvormig, hebben soms een gegolfde rand en zijn kaal of licht behaard. De bladeren blijven vaak lager dan de bloem.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Tulipa altaica* valt in het late voorjaar, typisch in mei. Dit is iets later dan sommige andere vroege botanische tulpen, maar nog steeds vóór de meeste gecultiveerde tuintulpen. De plant bloeit met een enkele bloem per steel.

Standplaats

Deze tulp gedijt het beste op een zonnige, warme en luchtige standplaats. De bodem moet uitzonderlijk goed gedraineerd zijn, bij voorkeur een zanderige of stenige grond, vergelijkbaar met de berghellingen waar hij vandaan komt. Een goede afwatering is cruciaal om bolrot te voorkomen, vooral in de natte winter- en zomermaanden.

Herkomst

De plant is inheems in Centraal-Azië, met de Altaj-gebergten als belangrijkste verspreidingsgebied. Dit omvat delen van Rusland, Kazachstan en de autonome regio Xinjiang in China. Hier groeit de plant op zonnige hellingen op hoogtes tussen 1300 en 2600 meter.

Soort gewas

Tulipa altaica is een bolgewas (*bulbous geophyte*) en een vaste, kruidachtige plant. Door zijn robuuste karakter en geringe hoogte is het een uitstekende kandidaat voor verwildering in rotstuinen, droge borders en tussen siergrassen.

Vermeerderingswijze

De plant vermeerdert zich vegetatief door het vormen van dochterbollen (bijknollen) rond de moederbol. Deze kunnen na het afsterven van het loof in de zomer worden geoogst en opnieuw worden geplant. Daarnaast is vermeerdering door zaad mogelijk, hoewel dit een langzaam proces is waarbij de bloeiende plant pas na 7 tot 10 jaar wordt bereikt.

Klimaatzone

Tulipa altaica is zeer winterhard, wat te verwachten is gezien zijn herkomst in de koude, bergachtige regio's van de Altaj. De plant heeft een koude winter nodig voor vernalisatie. De grootste bedreiging in gematigde, vochtige klimaten is te veel vocht in de zomer en winter, waardoor de bol kan gaan rotten. Een droge rustperiode in de zomer is ideaal.

Insecten

Als bloem die vroeg in het seizoen bloeit, trekt *Tulipa altaica* bijen, hommels en andere vroege bestuivers aan die nectar en pollen zoeken. De stervormige, open bloem maakt de insecten gemakkelijk bereikbaar.

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Tulipa_altaica

<https://www.allesoverbloembollen.nl/bloembollen-soorten/voorjaarsbloeiende-bolgewassen/botanische-tulp/>

<https://tuinadvies.nl/plantengids/20787/tulipa-species/cultivars>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Tulipa</i> (tulband); <i>altaica</i> (afkomstig uit het Altaj-gebergte)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Familie:</i> Liliaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Tulipa</i> , <i>Soort:</i> <i>T. altaica</i>
Synoniemen	<i>Tulipa uniflora</i> , <i>Tulipa monantha</i>
Variëteiten en cultivars	Weinig tot geen officiële cultivars; variaties in kleur (geel/wit)
Familie	Liliaceae (Liefamilie)
Hoogte	10 tot 20 centimeter (zelden tot 35 cm)
Bloemkleur	Geel tot crèmewit, buitenkant groen/paarsachtig; opent stervormig in de zon
Bladkleur	Grijsgroen, breed, vaak gegolfde rand
Bloeiperiode	Mei (laat voorjaar)
Standplaats	Volle zon; zeer goed doorlatende, zanderige, droge grond
Herkomst	Centraal-Azië (Altaj-gebergte, Kazachstan, China, Rusland)
Soort gewas	Bolgewas (<i>bulbous geophyte</i>), meerjarig, geschikt voor verwildering
Vermeerderingswijze	Dochterbollen en zaad
Klimaatzone	Zeer winterhard; vereist droge zomers en winters
Insecten	Trekt bijen en andere vroege bestuivers aan